

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення сто тридцятої сесії
Березанської міської ради
восьмого скликання
23.06.2026 № 89

**КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ
КУЛЬТУРИ БЕРЕЗАНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НА 2026-2028 РОКИ**

місто Березань
2026

ПАСПОРТ
комплексної програми розвитку галузі культури
Березанської міської ради на 2026-2028 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Відділ культури Березанської міської ради
2.	Нормативно-правові акти, що стали підставою для розроблення Програми	Конституція України, Бюджетний Кодекс України, Закони України „Про культуру“, „Про туризм“, „Про бібліотеки і бібліотечну справу“, „Про позашкільну освіту“, „Про музеї та музейну справу“, „Про охорону культурної спадщини“, „Про народні художні промисли“, „Про професійних творчих працівників та творчі спілки“, „Про засади державної мовної політики“, „Про український культурний фонд“, „Про місцеве самоврядування в Україні“, „Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні“
3.	Розробник Програми	Відділ культури Березанської міської ради
4.	Відповідальний виконавець Програми	Відділ культури Березанської міської ради; Виконавчий комітет Березанської міської ради
5.	Виконавці Програми	Виконавчий комітет Березанської міської ради, Заклади культури підпорядковані Відділу культури Березанської міської ради
6.	Термін реалізації Програми	2026-2028
7.	Мета Програми	Становлення Березанської міської територіальної громади, як територіальної одиниці з розвиненою культурною та туристичною інфраструктурою, різноманітним культурно-мистецьким життям, що впливатиме на створення позитивного іміджу громади та сприятиме збільшенню її туристичної та інвестиційної привабливості
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми на 2026-2028 роки, у тому числі:	4035 000,00
8.1.	Місцевий бюджет	1 785 000 грн 00 коп.
8.2.	Власні надходження	2 250 000 грн 00 коп.
8.3.	Інші джерела	00 грн 00 коп.
9.	Очікувані результати виконання	Створення сприятливих умов для розвитку галузі культури та туризму. Покращення надання культурних послуг населенню. Підтримка та стимулювання талановитих дітей. Підтримка позитивного іміджу громади.

1. Загальні положення

У сучасному світі культура перетворюється на ключовий елемент суспільного та гуманітарного розвитку, самоідентичності народу та спільнот. Завдяки сталій політиці в галузі культури члени суспільства мають змогу реалізувати свій творчий потенціал, долучитись до духовного й художнього багатства своєї громади, зберігати та збагачувати свою власну історико-культурну спадщину у всьому її різноманітті. Не зважаючи на складні економічні умови протягом останніх років та війну, в громаді вдається зберегти мережу закладів культури та бібліотек, кадровий потенціал галузі, забезпечити підтримку аматорського мистецтва та художньої творчості.

Основними пріоритетами Комплексної програми розвитку галузі культури Березанської міської ради на 2026-2028 роки (далі – Програма) є збереження, охорона, репрезентація та ревіталізація об'єктів матеріальної та елементів нематеріальної культурної спадщини, розвиток туристичної інфраструктури та створення, підтримка туристичних маршрутів, організація освітніх програм, спрямованих на формування національної самоідентичності, розвитку та реалізації творчих здібностей молоді тощо.

Заплановані заходи та проєкти включають підтримку існуючих культурних інституцій та установ, реконструкцію існуючих закладів (просторів) для проведення культурних подій, виставок, концертів, просвітніх та інших заходів. Проведення фестивалів, тематичних концертів, виступів та зустрічей сприятиме популяризації місцевої культури та мистецтва, підтримки локальних культурних осередків. Підтримка та розвиток народних промислів включає створення творчих хабів та проведення цільових заходів (майстер-класів, зустрічей, виставкових заходів тощо).

Реалізація Програми сприятиме підвищенню культурного залучення населення, покращення якості культурних послуг, активізації туристичної діяльності, а також покращенню якості життя та задоволення потреб мешканців громади.

При розробці Програми враховувалося фундаментальне значення культури в суспільному житті та пріоритетність розвитку туризму, як одного із основних чинників економічного зростання регіону.

Програма розроблялась відповідно до Конституції України, Бюджетного Кодексу України, Законів України „Про культуру“, „Про туризм“, „Про бібліотеки і бібліотечну справу“, „Про позашкільну освіту“, „Про музеї та музейну справу“, „Про місцеве самоврядування в Україні“, та основи законодавства України про культуру й інші законодавчі акти надають права громадянам на доступ до культурних цінностей та культурних благ, на збереження і розвиток своєї культурної та мовної самобутності, на свободу творчості, здобуття культурно-мистецької освіти та інше.

Мережа закладів, що створюють умови для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності освіти у сфері культури та задоволення культурних потреб жителів

Березанської міської територіальної громади включає наступні заклади культури:

- Березанський міський будинок культури;
- Березанська школа мистецтв;
- Березанський краєзнавчий музей;
- Будинок культури с. Григорівка;
- Клуб с. Яблуневе;
- Клуб с. Хмельовик;
- Клуб с. Дубове;
- Будинок культури с. Садове;
- Клуб с. Недра;
- Клуб с. Лехнівка;
- Клуб с. Ярешки;
- Будинок культури с. Пилипче;

Публічна бібліотека Березанської громади та її філії: № 1 Недрянського старостинського округу, № 2 Садівського старостинського округу, № 3 Яблунівського старостинського округу, № 4 бібліотека філія для дітей, а також пам'ятки (історії, археології, архітектури).

Діяльність відділу культури Березанської міської ради та підпорядкованих йому закладів спрямована на збереження збалансованої цілісної мережі закладів, культурних і творчих ресурсів, розвиток самобутньої народної культури, звичаїв, обрядів різних народів, популяризацію народного мистецтва, відродження пісенно-обрядових традицій, зміцнення позицій державної мови в культурно-інформаційному просторі, виховання любові й поваги до українських традицій, забезпечення національно-патріотичного виховання дітей та молоді, збереження нерухомої культурної спадщини, виявлення нових об'єктів культурного надбання.

Сучасні заклади культури повинні позбутися застарілих форм та методів роботи і перетворитися на культурно-інформаційні центри розвитку громади, стати необхідними об'єктами для громадського спілкування, розвитку духовних потреб населення, центрами підтримки громадських культурних ініціатив, спільною платформою для різних верств населення з метою створення нового корисного прогресивного продукту.

Особлива увага в громаді приділяється проведенню різноманітних культурно-мистецьких заходів, конкурсів, фестивалів та концертних програм до ювілейних дат, державних, регіональних та професійних свят. На сьогодні є намагання втілити нові проєкти, де поєднуються сучасність з фольклорними та народними традиціями. Участь художніх колективів та виконавців у всеукраїнських та міжнародних культурно-мистецьких проєктах сприятиме інтеграції Березанщини у всеукраїнське та світове співтовариство.

Значну роль у залученні найширших верств населення до надбань традиційної культури та мистецького аматорства відіграють клубні заклади. У клубних закладах – головних осередках розвитку аматорського мистецтва та

народної творчості. Почесне звання „народний“ („зразковий“) аматорський колектив мають 3 аматорських творчих колективи. Клубні заклади є базовими закладами культури, діяльність яких спрямована на задоволення культурно-дозвільних потреб жителів громади, розвиток усіх видів і жанрів самодіяльної народної творчості, аматорського мистецтва.

Важливу роль в культурному житті громади відіграють бібліотеки. Сьогодні бібліотеки залишаються багатофункціональними культурними та інформаційними центрами, виконують широкий спектр функцій щодо збереження і передачі читацькій аудиторії інформації, знань, культури, організують навчання з опанування новими інформаційними технологіями різних соціальних груп населення громади. Публічна бібліотека веде пошук нових форм і методів роботи з користувачами, щодо підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників, формування позитивного іміджу бібліотек у суспільстві.

Справжнім осередком розвитку мистецької освіти в громаді є школа мистецтв, заклад початкової спеціалізованої мистецької освіти. Вона є міцним фундаментом на якому базується музичний світ громади, невід'ємною складовою формування і виховання духовної та художньо-естетичної культури особистості нашого суспільства. Мистецькою освітою охоплено понад 250 учнів.

Гордістю громади є обдаровані діти та молодь, які користуються послугами закладів культури громади, переможці у міжнародних, всеукраїнських, обласних, районних конкурсах, фестивалях, виставках, оглядах тощо, які є національно-патріотичного, художньо-естетичного, декоративно-прикладного, мистецького, вокального, хореографічного, театрального спрямування.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Проблеми, на розв'язання яких спрямована Програма:

адаптація сфери культури до нових соціально-економічних умов, воєнного стану та відбудови країни, оскільки обставини воєнного стану є надзвичайними, невідворотними та об'єктивними перешкодами для продовження нормальної діяльності закладів культури, у тому числі збереження культурних цінностей громади та країни в цілому;

необхідність здійснення поточних ремонтів та встановлення систем опалення в закладах культури;

недостатньо висока якість змісту культурного продукту чи послуг та задоволеність/користування ними широких верств громадян;

необхідність впровадження сучасних інформаційних технологій;

необхідність вдосконалення матеріально-технічної бази;

недостатня розвиненість інфраструктури громади для розвитку туризму та ін.

Діяльність клубних закладів і бібліотек потребує переформатування та переоснащення з метою приведення організації їх діяльності до сучасних норм і

стандартів, а також приведення структури закладів культури до вимог чинного законодавства України.

З метою проведення іміджевих для громади культурно-мистецьких заходів, визначення та задоволення потреб населення залишається гострим питання щодо забезпечення закладів кваліфікованими кадрами, підготовки нового покоління спеціалістів, підвищення рівня їх професіоналізму.

Велику увагу слід приділити пошуку автентичності та популяризації культурної спадщини Березанщини. Важливо, на місцевому рівні надати імпульс для розвитку місцевих традицій, створення позитивного іміджу громади. Поштовхом для використання та розвитку величезного потенціалу громади повинно стати наповнення та осучаснення Березанського краєзнавчого музею.

3. Визначення мети Програми

Метою Програми є становлення Березанської міської територіальної громади, як територіальної одиниці з розвиненою культурною інфраструктурою, різноманітним культурно-мистецьким життям, що впливатиме на створення позитивного іміджу громади та сприятиме збільшенню її туристичної та інвестиційної привабливості.

Формування у населення громади духовних та моральних цінностей, патріотизму, виховання естетичної культури особистості, як фундаментальних складових демократичного суспільства, покращення якості надання послуг у сфері культури і туризму для мешканців та гостей громади, створення умов для розвитку сфери охорони культурної спадщини, забезпечення належного рівня збереження та використання об'єктів культурної спадщини, задоволення культурних і духовних потреб людини, організація виставок, фестивалів, майстер-класів та інших заходів культурно-туристично привабливої тематики.

Також метою Програми є забезпечення належної організації з відзначення державних свят, пам'ятних дат та заходів обласного і міського значення Березанської міської ради, заохочення за заслуги перед громадою.

Перелік державних свят, пам'ятних дат та заходів обласного і міського значення Березанської міської ради затверджено Календарним планом реалізації заходів на 2026-2028 роки, згідно додатку 2 до Програми.

4. Завдання Програми

Досягнення визначеної мети потребує вирішення наступних завдань:

створення умов для забезпечення рівного доступу мешканців Березанської міської територіальної громади до культурного продукту незалежно від місця проживання;

створення умов для збереження та розвитку багатонаціонального культурного потенціалу громади;

забезпечення творчого, інтелектуального, духовного розвитку молоді;

сприяння розвитку та популяризації української культури, як базового фундаменту розвитку особистості;

здійснення послідовної роботи із впровадження сучасної моделі культурно-мистецького обслуговування населення;

впровадження та розвиток сучасних дистанційних форм бібліотечно-інформаційного обслуговування (електронна доставка документів, віддалений доступ до оцифрованих фондів, електронних каталогів та баз даних бібліотек світу);

створення належних умов для здобуття початкової мистецької освіти (зокрема, для соціально незахищених категорій дітей);

підвищення рівня професіоналізму працівників галузі культури;

покращення матеріально-технічної бази закладів культури та мистецької освіти;

популяризація туристичного потенціалу громади;

збереження національно-культурної спадщини та задоволення інтелектуальних і духовних потреб населення;

впровадження ефективних форм і методів культурно-дозвільної діяльності з урахуванням сільських особливостей і традицій;

створення додаткових організаційних і фінансових умов для відзначення свят, подій державного, обласного і міського значення Березанської міської ради, заохочення за заслуги перед громадою;

організація заходів з благодійності та волонтерської діяльності на підтримку Збройних Сил України;

залучення більшої кількості населення до участі в колективах художньої самодіяльності;

розвиток самодіяльної народної творчості, вокального, хореографічного, театрального та декоративно-прикладного мистецтва;

розширення сфери культурних послуг;

оновлення бібліотечних фондів сучасними виданнями;

залучення грантових коштів та інвестицій до сфери культури;

створення спільних культурно-мистецьких проєктів у співпраці з іншими закладами культури територіальних громад України та громадськими організаціями;

створення привабливого туристичного продукту на основі наявних об'єктів культурної спадщини;

забезпечення охорони, збереження та використання культурної, історичної спадщини.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Мета Програми досягається шляхом концентрації інтелектуальних, фінансових та матеріально-технічних ресурсів, покращення координації діяльності органів виконавчої влади, установ і закладів культури щодо вирішення найважливіших проблем.

Основними шляхами та засобами розв'язання проблеми галузі культури є здійснення заходів щодо:

- виявлення та промоції культурного потенціалу громади;
- створення конкурентоспроможного мистецького середовища;
- забезпечення вільного доступу до культури та мистецтва для всіх соціальних груп;
- трансформація культурного простору;
- збереження і розвиток закладів культури, оновлення їх інфраструктури та змісту відповідно до вимог часу, створення нових об'єктів, розширення їхніх послуг;
- зміцнення і примноження культурного потенціалу громади, відродження духовних традицій, створення сприятливих умов для всебічного задоволення мистецьких надбань;
- збереження, відновлення і популяризація пам'яток культурної спадщини та інших об'єктів, що становлять історичну і культурну цінність українського народу, запровадження сучасних технологій та залучення жителів громади до надбань історико-культурної спадщини;
- модернізація культурної інфраструктури громади (створення центрів культурних послуг).

Розв'язання проблем, викладених у Програмі, реалізуються шляхом:

- збільшення надання підтримки закладам культури з бюджету Березанської міської територіальної громади та водночас стимулювання залучення інших джерел фінансування не заборонених чинним законодавством та використання коштів власних надходжень зазначених закладів;
- залучення до розвитку культурного простору громадських організацій, активних, творчих людей;
- залучення додаткових коштів завдяки інших не заборонених законодавством джерел фінансування.

7. Очікувані результати виконання Програми

Вирішення першочергових завдань сприятиме покращенню надання населенню культурно-мистецьких, масово-просвітницьких та бібліотечно-інформаційних послуг, підвищить роль культури у формуванні позитивного іміджу територіальної громади.

У результаті виконання Програми очікується:

1. Створення сприятливих умов для розвитку галузі культури:
 - забезпечення модернізації приміщень закладів культури з урахуванням сучасних тенденцій та умов часу;
 - створення якісного туристичного продукту та пропозицій, що максимально задовольняє потреби мешканців громади;
2. Покращення надання культурних послуг населенню:

підвищення рівня якості та доступності культурних послуг;
залучення молоді до активного культурного життя через проведення заходів за сучасними формами та методами роботи;

інформування та задоволення творчих потреб громадян, естетичне виховання, розвиток і збагачення духовного потенціалу через масові, концертні та культурологічні заходи (виставки, фестивалі, концерти, лекції, семінари, майстер-класи та інші форми культурної діяльності).

3. Підтримка та стимулювання талановитих дітей:

заохочення, стимулювання та підтримка обдарованих, талановитих дітей та відзначення найкращих Премією міського голови.

4. Збереження та популяризація культурної спадщини:

збереження об'єктів культурної спадщини;

популяризація нематеріальної культурної спадщини як невід'ємної ознаки ідентичності національної культури;

розвиток та популяризація декоративно-ужиткового мистецтва та художніх промислів на території громади.

5. Підтримка позитивного іміджу громади:

підтримання та покращення позитивного іміджу громади як розвиненого та безпечного культурного центру.

8. Обсяги та джерела фінансування Програми

Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюється з урахуванням реальних можливостей бюджету Березанської міської ради та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України (Додаток 3).

Орієнтовний обсяг фінансування Програми за 2026-2028 роки становить – 11 167 000 грн 00 коп., у тому числі:

з бюджету територіальної громади – 1 655 000 грн 00 коп.;

власні надходження – 1 022 000 грн 00 коп.;

інші джерела – 8 490 000 грн 00 коп.

Строки виконання Програми – 2026 – 2028 роки.

9. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Організаційний супровід та координація діяльності щодо виконання Програми здійснюється Відділом культури Березанської міської ради – далі Відділ.

Відділ ініціює внесення змін до Програми з метою більш ефективного використання бюджетних коштів.

Виконання заходів Програми відповідальними виконавцями, іншими виконавцями Програми здійснюється протягом відповідного року.

Секретар міської ради

Сергій ГУРА